

AIŠKINAMASIS RAŠTAS
DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS GYVŪNŲ GEROVĖS IR APSAUGOS ĮSTATYMO NR.
VIII-500 10, 12 IR 19 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO

1. Įstatymo projektą rengimą paskatinusios priežastys, parengto projekto tikslai ir uždaviniai:

Lietuvos Respublikos Gyvūnų gerovės ir apsaugos įstatymo Nr. VIII-500 10, 12 ir 19 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas (toliau – Įstatymo projektas) parengtas norint sumažinti privačių asmenų paskatas neteisėtai atlikti veterinarines procedūras, siekiant pakeisti gyvūnų išvaizdą ar gyvūnų fiziologines funkcijas (išskyrus gyvūnų kastravimą ir kitus teisės aktuose numatytus atvejus arba veterinarines procedūras, atliekamas veterinarijos gydytojo sprendimu dėl gyvūno sveikatos).

Pagrindinis Įstatymo projekto tikslas yra mažinti žiauraus elgesio su gyvūnais atvejų skaičių, kai jiems ne dėl medicininių (sveikatos) priežasčių yra karpomos galūnės.

Tokios veterinarinės procedūros yra draudžiamos Gyvūnų gerovės ir apsaugos įstatymo 4 straipsniu, tačiau gyvūnų teises saugančios nevyriausybinės organizacijos nuolat pastebi gyvūnus augintinius, kuriems šios procedūros yra atliktos (dažniausiai – galūnių karpymas šunims). Įrodyti, kad gyvūnui augintiniui atlikta neteisėta veterinarinė procedūra yra sudėtinga, kadangi argumentuojama, kad šie gyvūnai augintiniai galėjo būti įvežti iš trečiųjų šalių, kuriose tokia procedūra nėra draudžiama. Dėl šios priežasties taikytinos papildomos teisės aktais nustatomos priemonės, mažinančios paskatas atlikti tokias veterinarines procedūras gyvūnams augintiniams ar juos įsivežti iš trečiųjų šalių – draudimas tokius gyvūnus augintinius veisti, draudimas jais prekiauti ir draudimas juos eksponuoti.

Draudimas veisti tokius gyvūnus yra reikalingas dėl to, kadangi praktika karpyti galūnes įprastai taikoma konkrečioms gyvūnų augintinių veislėms, tad, jei veisimui naudojamas gyvūnas karpytomis galūnėmis, egzistuoja rizika, kad ir jo palikuoniams bus atliktos neteisėtos veterinarinės procedūros. Draudimas prekiauti tokiais gyvūnais yra reikalingas dėl to, kad gyvūnai augintiniai, kuriems neteisėtai atliktos veterinarinės procedūros, rinkoje yra santykinai reti, o tai gali didinti šių gyvūnų kainą ir taip sukurti paskatas daliai veisėjų tokias veterinarines procedūras gyvūnams atlikti. Draudimas tokius gyvūnus augintinius eksponuoti yra reikalingas dėl to, kad gyvūnai su neteisėtai atliktomis veterinarinėmis procedūromis nebūtų demonstruojami kaip siektinas gyvūnų estetikos pavyzdys ir neskatintų atlikti tokių procedūrų.

Atsižvelgiant į aukščiau išdėstytus argumentus, Įstatymo projektu siūloma riboti veiksmus, kurie sukuria paskatas gyvūnams augintiniams atlikti veterinarines procedūras, siekiant pakeisti gyvūnų išvaizdą ar gyvūnų fiziologines funkcijas, kurios pagal dabartinį teisinį reglamentavimą yra neteisėtos.

2. Įstatymo projekto iniciatoriai (institucija, asmenys ar piliečių įgalioti atstovai) ir rengėjai:

Įstatymo projekto iniciatorė ir rengėja – Seimo narė Ieva Pakarklytė. Rengiant Įstatymo projektą buvo konsultuotasi su nevyriausybinėmis organizacijomis, veikiančiomis gyvūnų gerovės srityje.

3. Kaip šiuo metu yra reguliuojami įstatymo projekte aptarti teisiniai santykiai:

Gyvūnų gerovės ir apsaugos įstatymo 4 straipsnio 1 dalies 9 punktas draudžia atlikti veterinarines procedūras, siekiant pakeisti gyvūnų išvaizdą ar gyvūnų fiziologines funkcijas (ausų, barzdelių, skiauterių, snapų, uodegų trumpinimas, balso stygų, ragų, nagų, sparnų, kanopų ir ilčių pažeidimas ar pašalinimas, plunksnų išpešimas ar pašalinimas kitu būdu ir kt.), pažeidžiant gyvūnų kūno dalių, minkštųjų audinių ar kaulų struktūrą, išskyrus gyvūnų kastravimą ir kitus teisės aktuose numatytus atvejus arba veterinarines procedūras, atliekamas veterinarijos gydytojo sprendimu dėl gyvūno sveikatos.

Nepaisant to, kad tokie veiksmai gyvūnų augintinių atžvilgiu apskritai yra draudžiami, gyvūnų augintinių, kuriems yra atliktos tokio pobūdžio veterinarinės procedūros, veisimas, prekiavimas jais ir jų eksponavimas nėra niekaip reguliuojamas ir ribojamas teisės aktuose.

4. Kokios siūlomos naujos teisinio reguliavimo nuostatos ir kokių teigiamų rezultatų laukiama:

Įstatymo projektu siūloma nustatyti tris draudimus, susijusius su gyvūnais augintiniais, kuriems atliktos veterinarinės procedūros, siekiant pakeisti gyvūnų išvaizdą ar gyvūnų fiziologines funkcijas (ausų, barzdelių, skiauterių, snapų, uodegų trumpinimas, balso stygų, ragų, nagų, sparnų, kanopų ir ilčių pažeidimas ar pašalinimas, plunksnų išpešimas ar pašalinimas kitu būdu ir kt.), pažeidžiant gyvūnų kūno dalių, minkštųjų audinių ar kaulų struktūrą, išskyrus gyvūnų kastravimą ir kitus teisės aktuose numatytus atvejus arba veterinarines procedūras, atliekamas veterinarijos gydytojo sprendimu dėl gyvūno sveikatos: 1) draudimas veisti tokius gyvūnus augintinius, nustatomas papildant Gyvūnų gerovės ir apsaugos įstatymo 10 straipsnio 5 dalį; 2) draudimas prekiauti tokiais gyvūnais augintiniais, nustatomas papildant Gyvūnų gerovės ir apsaugos įstatymo 12 straipsnį 6 dalimi; 3) draudimas eksponuoti tokius gyvūnus augintinius, nustatomas papildant Gyvūnų gerovės ir apsaugos įstatymo 19 straipsnio 5 dalį.

Pagrindinis laukiamas teigiamas rezultatas – sumažėjęs gyvūnų augintinių, kuriems yra atliktos Lietuvos Respublikoje nelegalios veterinarinės procedūros, skaičius. Tokio rezultato laukti leidžia siūlomo teisinio reguliavimo būdu mažinamos paskatos atlikti minimas veterinarines procedūras gyvūnams augintiniams.

5. Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo rezultatai (jeigu rengiant įstatymo projektą toks vertinimas turi būti atliktas ir jo rezultatai nepateikiami atskiru dokumentu), galimos neigiamos priimto įstatymo pasekmės ir kokių priemonių reikėtų imtis, kad tokių pasekmių būtų išvengta:

Priėmus įstatymą, neigiamų pasekmių nenumatoma.

6. Kokią įtaką priimtas įstatymas turės kriminogeninei situacijai, korupcijai:

Įstatymo priėmimas sumažins paskatas asmenims organizuoti nelegalias veterinarines procedūras, siekiant pakeisti gyvūnų augintinių išvaizdą (išskyrus procedūras, atliekamas veterinarijos gydytojo sprendimu dėl gyvūno sveikatos), kadangi tokių gyvūnų augintinių nebebus galima veisti, pardavinėti ir eksponuoti.

7. Kaip įstatymo įgyvendinimas atsilieps verslo sąlygoms ir jo plėtrai:

Įstatymo įgyvendinimas neturės pasekmių verslo sąlygoms ir jo plėtrai.

8. Ar įstatymo projektas neprieštaruoja strateginio lygmens planavimo dokumentams:

Įstatymo projektas neprieštaruoja strateginio lygmens planavimo dokumentams.

9. Įstatymo inkorporavimas į teisinę sistemą, kokius teisės aktus būtina priimti, kokius galiojančius teisės aktus reikia pakeisti ar pripažinti netekusiais galios:

Įstatymą inkorporuojant į teisinę sistemą, kitų įstatymų priimti, keisti ar pripažinti netekusiais galios nereikės.

10. Ar įstatymo projektas parengtas laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos, Teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų, o įstatymo projekto sąvokos ir jas įvardijantys terminai įvertinti Terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka:

Įstatymo projektas parengti laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos, Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų ir atitinka bendrinės lietuvių kalbos normas.

11. Ar įstatymo projektas atitinka Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatas ir Europos Sąjungos dokumentus:

Įstatymo projektas neprieštaruoja Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatoms ir Europos Sąjungos dokumentams.

12. Jeigu įstatymas reikia įgyvendinamųjų teisės aktų, – kas ir kada juos turėtų priimti:

Lietuvos Respublikos Vyriausybė ir jos įgaliotos institucijos pagal kompetenciją iki 2023 m. gruodžio 31 d. turi priimti šio įstatymo įgyvendinamuosius teisės aktus.

13. Kiek valstybės, savivaldybių biudžetų ir kitų valstybės įsteigtų fondų lėšų prireiks įstatymui įgyvendinti, ar bus galima sutaupyti (pateikiami prognozuojami rodikliai einamaisiais ir artimiausiais 3 biudžetiniais metais):

Įstatymui įgyvendinti nereikės papildomų valstybės biudžeto lėšų.

14. Įstatymo projekto rengimo metu gauti specialistų vertinimai ir išvados:

Rengiant Įstatymo projektą negauta specialistų vertinimų.

15. Reikšminiai žodžiai, kurių reikia šiems projektams įtraukti į kompiuterinę paieškos sistemą, įskaitant Europos žodyno „Eurovoc“ terminus, temas bei sritis:

Reikšminiai žodžiai, kurių reikia Įstatymo projektui įtraukti į kompiuterinę paieškos sistemą: „gyvūnas augintinis“, „gyvūnų apsauga“, „gyvūnų gerovė“, „gyvūnų sveikata“.

16. Kiti, iniciatorių nuomone, reikalingi pagrindimai ir paaiškinimai:

Nėra.